

2014-16 წლების ევროპის მიგრანტთა კრიზისი, როგორც წინააღმდეგობა ე.წ. “4 თავისუფლების”
უპირობობისათვის

ცოტნე უმეკაშვილი

საერთაშორისო ურთიერთობების საბაკალავრო პროგრამა

სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

აბსტრაქტი

ქვემოთ კვლევითი ნაშრომის მიზანს წარმოადგენს ახლო აღმოსავლეთსა და რიგ კონფლიქტურ რეგიონებში სამოქალაქო დაძაბულობით გამოწვეულ ევროპის 2014-16 წლების მიგრანტთა კრიზისსა და ევროპულ სახელმწიფოთა თანადროულ სასაზღვრო პოლიტიკას, რომელმაც თვით ეჭვქვეშ დააყენა ე.წ. “უპირობო 4 თავისუფლება”, შორის კავშირის გამოვლენა, განხილვა და შესაბამისი დასკვნების გამოტანა, ევროკავშირის სახელმწიფოთა საერთო ანტიკრიზისული, სასაზღვრო და ზოგადპოლიტიკური სამომავლო დღის წესრიგის შემოაღნიშნულთან ანალიტიკურ ბმაში აღწერა. განსხვავებით, 2006 წელს ევროპარლამენტისთვის ჩატარებული კვლევისგან “ევროკავშირის თავშესაფრისა და იმიგრაციის პოლიტიკის გარე მსაზღვრელთა ანალიზი”, ნაშრომი იმიგრანტთა ტრანსპორტიორების წინააღმდეგ დამსჯელ ზომებს ცენტრიდანულად უარყოფითად არ მიიჩნევს და ცდილობს მოვლენები შედარებით სხვა პრიზმაში წარმოაჩინოს. ჰიპოთეზის თანახმად, გარე დაძაბულობით გამოწვეულმა მიგრანტთა კრიზისმა, გაამკაცრა რა ევროკავშირის სახელმწიფოთა სასაზღვრო პოლიტიკა, საფრთხე შეუქმნა ე.წ. “4 თავისუფლების” უპირობობას. ნაშრომის მნიშვნელობა გარდა მის მიერ განხილული თემის აქტუალობისა, როგორც ევროპულ ლიდერთა სამომავლო პოლიტიკური პოზიციონირების ნაწილისა, მდგომარეობს მოვლენის ერთგვარ დაუძლეველობაში, რამდენადაც კრიზისის წყარო - ახლო აღმოსავლეთი, ჩრდილოეთ, აღმოსავლეთ აფრიკა, სამხრეთ აზია კვლავაც ე.წ. “არასტაბილურ” რეგიონებად მიიჩნევა და არავინ იცის იქაური სამოქალაქო დაპირისპირება, თუ ომი როდის დაემუქრება ევროპულ მშვიდობას. კვლევის დიზაინის სამ სახეთაგან კვლევა იყენებს ანალიზს. დამოუკიდებელი ცვლადი ეს არის დაძაბულობა შემოხსენებულ რეგიონებში, რომელიც ზეგავლენას ახდენს პირველ შუალედურ ცვლადზე - კრიზისის გაღვივებაზე, რომელმაც თავის მხრივ ევროპულ სახელმწიფოთა გამკაცრებული პოლიტიკის თარგმე (II შუალედური ცვლადი), ზეგავლენა მოახდინა დამოუკიდებელ ცვლად ე.წ. “4 თავისუფლების” უპირობობაზე. გამოყენებულია კვლევის თვისებრივი მეთოდები (“ქეის-სტადი”), რომელთაც ზოგიერთ შემთხვევაში რაოდენობრივიც (სხვადასხვა სტატისტიკური მონაცემი) ამყარებს. გაანალიზდა ვიდეო, აუდიო, პირველადი და მეორეული წყაროები, თემასთან დაკავშირებული ბაზისური ნაშრომები და ავტორიტეტული გამოცემები. მოვლენები განხილულ იქნა თეორიულ ჩარჩოშიც, კერძოდ რაციონალური არჩევანის თეორიის მიხედვით. კვლევა განიხილავს და აღწერს მოვლენის დროინდელ პოლიტიკურ პოზიციებს, საწყის მოლაპარაკებებს ევროპულ ლიდერთა შორის, ქვეყანათა სასაზღვრო პოლიტიკის შესახებ. კვლევის შედეგად, ვერიფიცირებულ იქნა გამოთქმული ჰიპოთეზა და დადგინდა, რომ გამკაცრებულმა სასაზღვრო პოლიტიკამ ეჭვქვეშ დააყენა ევროპული ე.წ. “4 თავისუფლების” უპირობობა. კვლევის შედეგები მიუთითებენ, რომ მიგრანტთა პრობლემა ევროპისათვის, დროებითი დეესკალაციით ვერ აღმოიფხვრება, ის ნებისმიერ დროს შეიძლება უარყოფითი მიმართულებით განვითარდეს. შესაბამისად, ჩვენ ვთვლით, რომ მიგრანტთა კრიზისის, როგორც ასეთის, სამუდამო გადაჭრა, ევროპული და განვითარებადი სამყაროს, შეფარდებითად მაინც ნიველირებით, აქვე წყარო-კონფლიქტთა ტოტალური ჩაქრობით უნდა მიიღწეს.

საკვანძო სიტყვები: ომი, 2014-16 წლების მიგრანტთა კრიზისი, ევროპულ სახელმწიფოთა თანადროული სასაზღვრო პოლიტიკა, “4 თავისუფლება”

შესავალი

2010-იანი წლები ევროპის კონტინენტის ქვეყანების ერთიანი საგარეო და ერთი მეორესთან სასაზღვრო პოლიტიკის ქმედუნარიანობის გასაზომად ფრიად კრიტიკული წერტილი აღმოჩნდა, რამდენადაც ამ პერიოდში ევროპის სუვერენულ სახელმწიფოთა ლიდერებს მოუწიათ მიეღოთ უკვე ღიად შესამჩნევი მიგრანტთა კრიზისის საპასუხო ადეკვატური გადაწყვეტილება, რომელიც ერთი მხრივ, არ დააკნინებდა მათ, როგორც პოლიტიკოსთა რეიტინგს საკუთარ მოქალაქეთა ძირითადი ინტერესების უგულვებელყოფის გამო, მეორე მხრივ კი შეინარჩუნებდა ევროპის კონტინენტის საუკუნოვან მონაპოვარს, ე.წ. “4 თავისუფლებას”, რომელიც აგერ უკვე 76 წელია, როგორც ერთ-ერთი ძირითადი კონტრიბუტორი ევროპას აშუარა ომისაგან იცავს, ჰქმნის ევროპის კავშირს, რომელიც დროის ფართო სპექტრში დაფუძნებული გახლავთ პარიზისა და რომის ხელშეკრულებებზე, ერთიანი ევროპის აქტზე, მასტრიხტისა და ლისაბონის ხელშეკრულებებზე. ისინი თავისთავად საერთაშორისო სამართლის წყაროებს წარმოადგენენ. და მაინც რა არის ევროპის მიგრანტთა კრიზისი? მსგავსად მოიხსენიებენ პერიოდს, მიმდინარე საუკუნის 10-ან წლებს, როცა ევროპაში მოხვედრის მსურველ მიგრანტ-ლტოლვილთა რიცხვის მკვეთრი მატება იყო შესამჩნევი. თუ დავაზუსტებთ, ტერმინი უფრო კონკრეტულად მიუთითებს 2015 წელზე, როცა თავშესაფრის მაძიებელთა რიცხვი მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ ყველაზე მაღალი, 1.3 მილიონი (სირიელი - 47 %, ავღანელი - 21 %, ერაყელი - 9%) აღმოჩნდა (Barlai et al., 2017) ეროვნებათა დაზუსტებით მივიჩნევთ, რომ კრიზისი სწორედაც რომ გამოწვეული იყო დაძაბული ვითარებით ახლო აღმოსავლეთში, კერძოდ სირიასა და ერაყში, აქვე ავღანეთში. აღსანიშნავი წილი მოდიოდა ტერორისტული დაუმორჩილებლობის ნიგერიაში, ანაც ერთთრეაში ხანგრძლივი ადამიანის უფლებათა დარღვევის შედეგებით (Zaragoza-Cristiani, 2021). მიგრანტთა შორის მრავალი მილიონი ჯერ თავშესაფარს არა ევროპაში, არამედ მხოლოდ მათ სამშობლოსთან შედარებით სტაბილურ ქვეყნებში ეძებდა, მაგალითად ლიბანში, იორდანიაში, თურქეთში, ეგვიპტეში, ირანსა და პაკისტანში. თუმცა მას შემდეგ, რაც იქ მათთვის საცხოვრებელი პირობები არასახარბიელო აღმოჩნდა, არ ჰქონდათ მუშაობის უფლება, ძალით ჰგზავნიდნენ ბანაკებში და უკვე ცხადად დაინახეს, რომ მათ ქვეყნებში ომი კიდევ კარგა ხანს არ შეწყდებოდა მათ უკეთესი ადგილის ძებნა დაიწყეს. ამას დაერთო 2014 წლიდან დაწყებული გადაწყვეტილებები იორდანიაში, ლიბანსა და ეგვიპტეში აღარ მიეღოთ სირიელი მიგრანტები, რამაც საბოლოო ჯამში, ნაკადები ევროპის კონტინენტისაკენ მიმართა (HRW, 2021). 2015 წლამდე ევროპამდე მიღწევის ძირითად გზას წარმოადგენდა ხმელთაშუა ზღვის გადაცურვა ლიბიიდან იტალიისკენ, რაც ხელშეწყობილი იყო ლიბიის მეორე სამოქალაქო ომითა და სასაზღვრო კონტროლის ჩამოქცევით. 2015 წლიდან ახალ გზას უფრო მოკლე ეგეოსის გადაცურვა, თურქეთიდან საბერძნეთში, და შემდეგ ბალკანეთის გავლით ევროკავშირში შესვლა წარმოადგენს (Beauchamp, 2015). აღკვეთის ძირითად გზად ევროპის მრავალმა ქვეყანამ მეზობლებთან საზღვრის ჩაკეტვა გამოიყენა, რამაც მოიტანა არეულობა, დაჭერილ ლტოლვილთა ერთი ქვეყნიდან მეორეში უსასრულოდ გაძევება და ა.შ. საბოლოო რეზულტატად კი შეგვიძლია, რა თქმა უნდა, 4

თავისუფლების ფაქტობრივი იმდროინდელი არარსებობა დავასახელოთ, რამდენადაც ამ პერიოდში შეიცვალა ათწლეულების ევროპული ტრადიცია, როცა საქონელი, კაპიტალი, სერვისი და ადამიანი ევროპის კონტინენტზე თავისუფლად გადაადგილდებოდა.

მნიშვნელოვანია აქვე დავსვათ თემის აქტუალობის საკითხი: ვფიქრობთ, განხილული თემა აპრიორი აქტუალურია, წელსვე კვლევამ ფენომენის ემპირიული შესწავლისათვის უკრიანის სახით კიდევ ერთი მაგალითი შეიძინა. გამართლდა აბსტრაქტში გამოთქმული პროგნოზი “..და არავინ იცის იქაური სამოქალაქო დაპირისპირება, თუ ომი როდის დაემუქრება ევროპულ მშვიდობას.” და თალიბანის მიერ 2021 წ. 15 აგვისტოს დედაქალაქ ქაბულზე კონტროლის განახლებამ მართლაც ეჭვქვეშ დააყენა ევროპული და არა მხოლოდ მშვიდობა, განახლდა მსჯელობა ევროპის უკვე ახალი მიგრანტთა კრიზისის შესახებ (Ridgwell, 2021). საკითხის აქტუალობის შემდეგი გარდამტეხი წერტილი მის პოლიტიკურ ღირებულებაშია, რამდენადაც იგი წამოჭრისთანავე ევროპულ ლიდერთა პოლიტიკური პოზიციონირების არსებით ნაწილად იქცა. ასე მაგალითად, მარი ლე პენს, ფრანგული უკიდურესი მემარჯვენე ეროვნული ფრონტის ლიდერს, გერმანული მედია შენიშვნისათვის აკრიტიკებდა, რომელშიც ის გერმანიას ადანაშაულებს მინიმალური ხელფასის კანონის მოცეღვის, კრიზისით სარგებლობისათვის და აცხადებს, რომ მათ “მონების” დაქირავება სურთ (Die Welt, 2015). შეუძლებელია პოლიტიკურმა კამპანიებმა ამ თემაზე საუბრის გარეშე ჩაიაროს, შესაბამისად, საკითხი აქტუალობის მეორე ხაზსაც იღებს. ვახსენეთ გერმანია და აუცილებლად ვთვლით ხაზი მესამე მომენტსაც გავუსვათ. ან ყოფილმა კანცლერმა მერკელმა, რომელიც შეიძლება ითქვას ერთადერთი იყო, რომელიც განსაკუთრებული მიმღებლობით გამოირჩეოდა ლტოლვილების მიმართ, რისთვისაც მრავალგზის გააკრიტიკეს, უკვე ადგილი შოლცს დაუთმო. ეს კი სავარაუდო საკითხისათვის ახალ აქტუალობის ხანასაც დააყენებს, რამდენადაც მის პოლიტიკურ მემკვიდრე არმინ ლაშეტს უკვე ჰქონდა ერთი ინციდენტი მიგრანტებთან მიმართებაში (DW, 2020) ახალი კანცლერი კი ახალ პოლიტიკას მოიტანს.

მნიშვნელოვნად მივიჩნევთ განვმარტოთ ძირითადი ცნებები, მოვლენებში მონაწილე აქტორები:

სამოქალაქო დაძაბულობა - მოვლენა, რომელიც წარმოიშობა მასობრივი დაუმორჩილებლობისაგან (როგორცაა დემონსტრაცია, ჯანყი, თავდასხმა, კანონისადმი დაუმორჩილებლობა) და რომლის მონაწილენიც მტრულად არიან განწყობილნი ხელისუფლების მიმართ, ხელისუფლებას კი წესრიგის დამყარება უჭირს (FEMA, 2022).

ევროპის შიდა ბაზარი და “4 თავისუფლება” - ბაზარი, რომელიც ევროკავშირის 27 სახელმწიფოსაგან, გამონაკლისის სახით ისლანდიის, ნორვეგიისა და ლიხტენშტეინისაგან (შეთანხმება ევროპის ეკონომიკური ტერიტორიის შესახებ) და შვეიცარიისაგან (ორმხრივი შეთანხმება) შედგება. ბაზრის მიზანია უზრუნველყოს საქონლის, კაპიტალის, მომსახურებისა და ადამიანის თავისუფალი გადაადგილება, ზოგადად ცნობილი, როგორც “4 თავისუფლება” (European Commission, 2022).

წინალობა “4 თავისუფლებისთვის”

რამდენადაც კვლევის დამოკიდებულ ცვლადს 4 ევროპული თავისუფლების უპირობობა წარმოადგენს, მიზანშეწონილი იქნება კვლევის სტრუქტურაზე ამ 4 კონკრეტულ ხაზს მიჰყვეს. ზემოთ არსებული განმარტებიდან ვიგებთ, რომ ბაზრის მიზანს წარმოადგენს ევროკავშირისა და კიდევ რამდენიმე სახელმწიფოს ტერიტორიაზე საქონლის, კაპიტალის, მომსახურებისა და ადამიანის თავისუფალი გადაადგილება. შესაბამისად, კვლევისას შევცადეთ გვეჩვენებინა მისი ხარისხის რეგრესი, რაც ჯამში ჰქმნის კიდევ არსებით მტკიცებულებებს მათი უპირობობის მიმართ საფრთხეების შესახებ, 2014-16 წლებში. ვინაიდან ჩვენს ძირითად თემას მიგრანტთა კრიზისი წარმოადგენს, ყურადღება მეტად გამახვილებული იქნება სწორედ ადამიანის თავისუფალ გადაადგილებაზე, თუმცა აუცილებელია საქონლის, კაპიტალისა და მომსახურების, წილის ჯეროვანი განხილვაც. მათზე საუბარი ძირითადად შესაძლებელია ეკონომიკური კუთხიდან, მშპ-ს ან მშპ-ს ერთ მოსახლეზე წლიური ზრდის განხილვით. თუკი მსოფლიო ბანკის მონაცემებს განვიხილავთ (The World Bank, 2022). დავინახავთ რომ 2016 წელს სამწლიანი უწყვეტი ზრდის შემდეგ ევროკავშირის წევრი ჩეხეთის მშპ 5.388 %-დან 2.537 %-ზე ეცემა, იმავე ტენდენციას ვაჩვენებთ სხვა მაგალითებზე დაყრდნობითაც: უნგრეთი 2014-16 წლებში განიცდის ორწლიან ვარდნას (4.229 %-დან 2.14 %-მდე), ასევე ირლანდია (2015-16 წწ., საკმაოდ მკვეთრი ვარდნა: 25.176 %-დან 1.994 %-მდე), სლოვაკეთი (2015-16 წწ., 4.815 %-დან 2.133 %-მდე) ა.შ. მნიშვნელოვანია შევადგინოთ მაგალითი: ის პროპორციულად თავშესაფრის მაძიებელთა მიმღებ ქვეყნებს შორის ამ პერიოდში მესამე მნიშვნელოვანი კონტრიბუტორი იყო (Eurostat, 2022), მისმა ეკონომიკამ კი 2015-16 წლებში 2.418 %-იანი ვარდნა განიცადა. ევროკავშირის წევრთა ეკონომიკა ერთმანეთთან მჭიდრო კავშირშია. რამდენადაც ქვემოთ უნდა განვიხილოთ, თუ როგორი დაბრკოლებული იყო მკაცრი სასაზღვრო კონტროლით თავისუფალი მოძრაობა, მარტივად შეგვიძლია განვაცხადოთ, რომ დამთხვევაა არაა მსგავსი შესამჩნევი ვარდნები სწორედ ამ პერიოდში და შესაბამისად, დავასკვნათ პირველი მსჯელობის სახით, ემპირიულად, რომ სწორედ ეკონომიკის ძირითადი მამოძრავებლების საქონლის, კაპიტალისა და მომსახურების დაბრკოლებული გადაადგილება, მიმდინარე კრიზისის გადაჭრისას გამონწვეული, იყო ამ ეკონომიკური ჩავარდნების ერთ-ერთი არსებითი გამომწვევი.

კვლევის ძირითად ხაზზე გასასვლელად უნდა ვისაუბროთ დამოუკიდებელ ცვლადად მოხსენიებულ დაძაბულ ვითარებაზე, რომელიც ჰქმნიდა და ასაზრდოებდა საკვლევ ფენომენს, როგორც ძირითადი საფუძველი. სირიაში 2011 წლის მარტში არაბულ გაზაფხულს მოყოლებული პასუხი იქცა იმ კონფლიქტის წყაროდ, რომელმაც ევროპას ყველზე მეტი მიგრანტი მოუტანა (Eurostat, 2016). მაისში თურქეთს მიგრანტთა პირველი ტალღა მიაწვდა. გარე ძალების ირანის, რუსეთის, თურქეთისა და აშშ-ს ჩართულობით კონფლიქტი უპირობო სამოქალაქო ომად იქცა (Tan & Perudin, 2019). არნახულმა დევსკალაცია მსოფლიოს 2013 წლის მარტში 1 000 000 სირიელი მიგრანტით შეუტია. მონაცემთა მიხედვით, მეორე სასაზღვრო წყარო კრიზისისათვის ავღანეთი იყო. ავღანელები გაურბოდნენ ომსა და უსამართლო, არაადამიანურ მოპყრობას რასის, რელიგიის, ანაც პოლიტიკური მრწამსის გამო. აქ დევსკალაცია 1979 წელს საბჭოთა შემოჭრით იწყება და აქ დაწყებული სამოქალაქო დაძაბულობა დღესაც არ შეწყვეტილა. 2021 წელს განვითარებული მოვლენების გამო, ვგულისხმობთ 15 აგვისტოს დედაქალაქ ქაბულის

თალიბანის მიერ აღებას, მნიშვნელოვანია ხაზი გავუსვათ ამ დაჯგუფების ფაქტორსაც. მიგრანტთა რიცხვის ზრდა პირდაპირ კავშირში იყო ამ დაჯგუფებასთან, რამდენადაც 2001 წელს, რაც აშშ-მ მოკავშირე ძალებთან ერთად 9/11-ის ტერაქტის შემდეგ მტკიცედ შეარყია თალიბანის მიერ მართული ავღანეთის ისლამური ემირატი, სამშობლოს 6 მილიონი ავღანელი დაუბრუნდა. თუმცა თალიბანის დაუმორჩილებლობამ, რომელმაც ოცნლიან ომში ჩაითრია აშშ, 2.5 მილიონს კვლავაც აიძულა სახლის დატოვება (IRC, 2016). თავისი როლი შეასრულეს ომმა ერაყში, სომალში და დარფურში. ერთიერიდან წამოსულნი გაურბოდნენ მსოფლიოს ერთ-ერთ ყველაზე სასტიკ რეჟიმს, უვადო სამხედრო სამსახურს, ძალადობრივ სამუშაოს (The Guardian, 2015). ბოკო ჰარამის დაუმორჩილებლობამ 2009 წლიდან ნიგერიაში მოიტანა 20 000 ადამიანის სიკვდილი, 2 000 000 ადამიანისთვის სახლის დაკარგვა და ჩვენი საკითხისათვის მნიშვნელოვანი - 75 000 ნიგერიელი ევროპაში 2015-16 წლებში (Wilson, 2018). აღსანიშნავია მიგრაცია კოსოვოდან. კოსოვოს ომმა, რომელიც 1998 წ. თებერვლიდან 1999 წლის ივნისამდე მიმდინარეობდა შექმნა მისი წყარო. 2011 წლის 19 მაისს დაარსებული კოსოვოს დიასპორის სამინისტრო და დიასპორის სააგენტო უეცარ ზრდას ვერ გაუმკლავდა, რამაც მიგრანტების საკითხით ისედაც გატანჯულ ევროპას, 2014-15 წლებში 45 862 საზღვრის უკანონოდ კვეთით ახალი თავსატეხი გაუჩინა (Frontex, 2015). ამ და სხვა კონკრეტულმა კონფლიქტებმა დასაბამი დაუდეს მიგრანტთა კრიზისს, ღრმა პრობლემას ევროპის კონტინენტისათვის, რომელსაც უმარავი სიცოცხლისათვის მებრძოლის სიცოცხლე შეეწირა. არსებობდა განსხვავებული მარშრუტები, რომელნიც ასევე განსხვავებული ინტენსივობით გამოირჩეოდნენ. დაახლოებით 85 % მოდიოდა გზაზე თურქეთიდან საბერძნეთში, ეგეოსის ზღვის გავლით, დანარჩენი კი იტალიაზე ჩრდილოეთ აფრიკიდან. ევროკავშირის საგარეო საზღვრები საბერძნეთში, ფინეთში და ბულგარეთში მხოლოდ მინიმალურ როლს თამაშობდნენ. გზა აფრიკიდან იტალიაში იყო ნაკლებად გამოყენებადი, თუმცა მეტად ლეტალური, ვიდრე თურქეთიდან საბერძნეთში. აქ ჯამში 2 889 ადამიანი გარდაიცვალა, ეგეოსის ზღვაზე 731 (IOM, 2015). აქედან გზა გადიოდა ბალკანეთში ევროკავშირისკენ, უნგრეთში ან ხორვატიაში. უნგრეთი დაემორჩილა ევროკავშირის წესებს და მოსულნი თავშესაფრის მაძიებლებად დაარეგისტრირა, მაგრამ აქ უკვე შემოდის პოლიტიკური კამპანიების ხაზიც: პრემიერმა ვიქტორ ორბანმა მაქსიმალურად კარგად გამოიყენა ვითარება და თავისი შიდა პოლიტიკური კამპანია მიგრაციისადმი ოპოზიციამზე, იმიგრაციის შიშზე ააგო (Judy, 2015).

კრიზისმა, როგორც პირველმა შუალედურმა ცვლადმა წარმოშვა მეორე შუალედური ცვლადი - გამკაცრებული სასაზღვრო პოლიტიკა. 2015 წლის 1 სექტემბერს უნგრეთმა დაკეტა ბუდაპეშტის კელეტის სადგური ავსტრიასა და გერმანიაში მიმავალთათვის. არეულობის გამო გერმანია და ავსტრია იძულებული იყვნენ გაეხსნათ საზღვრები. კანცლერი მერკელი კონსერვატორების წნეხის ქვეშ მოექცა, თუმცა ის აცხადებდა: “ფუნდამენტურ უფლებას ეძიო თავშესაფარი ... ომის ჯოჯოხეთიდან საზღვარი ვერ ექნება” (Bröcker, 2015). გერმანულ გადაწყვეტილებას მალე მოჰყვა ქაოსი და ქვეყანამაც საზღვრების მკაცრი კონტროლის გადაწყვეტილება მიიღო (DW, 2015), რამაც დასაბამი მისცა დომინოს ეფექტს. საკუთარი საზღვრის მეტად კონტროლი დაიწყეს ავსტრიამ და სლოვაკეთმა (Eddy & Bilefsky, 2015). უნგრეთმა ააგო სასაზღვრო ღობე სერბეთთან, რათა ნაკადი ხორვატიისა და სლოვენისაკენ მიემართა (Lyman, 2015). ყველაფერს სამხედრო ძალის გამოყენებაც მოჰყვა, რამდენადაც ხორვატიამ ნაკადის ისევ უნგრეთისკენ მიბრუნება სცადა

(Kingsley, 2015). ხორვატმა და უნგრელმა ლიდერებმა მალე დაიწყეს ერთიმეორის ბრალდება და მალე უნგრეთის მსგავსად ხორვატიამაც ჩაკეტა საზღვარი, რათა არ ქცეულიყო ტრანზიტად (BBC News, 2015). სლოვენია არ დახურა საზღვარი, თუმცა აქ იყო შეტაკებები პოლიციასთან (Chicago Tribune, 2015) მალე სლოვენია დღიურ რაოდენობას, 2 500 კაცს აწესებს, რამაც ბრბო ხორვატიისკენ, სერბეთისა და ჩრდილო მაკედონიისკენ მიმართა. ნოემბერში იგივე სლოვენია დროებით ღობეებს აგებს (MMC RTV Slovenija, 2015). ზოგიერთმა სახელმწიფომ არმიისათვის, რომელიც მიგრანტთაგან იცავდა საზღვარს, მეტი ძალის მისაცემად კანონებიც კი მიიღო (Euronews, 2015). უნდა გადავხედოთ ევროკავშირის ოფიციალურ პირთა გამოხმაურებებსაც: მათ ღრმა წუხილი გამოთქვეს საზღვრებზე მიმდინარე მოვლენებთან მიმართებაში და გააფრთხილეს საზღვრის ჩამკეტი ევროკავშირის წევრი ქვეყნები. განაცხადეს, რომ ამ საქციელით ისინი ძირს უთხრიდნენ საერთო ნდობასა და გადაადგილების თავისუფლებას, იმ ორ მნიშვნელოვან საფუძველს, რაზეც ევროკავშირი, როგორც ბლოკია დაფუძნებული და აღმოსავლეთ ევროპას 90-იანი წლების უნდობლობაში დასაბრუნებლად სწირავდნენ. ევროკომისიამ გააფრთხილა წევრები პატივისცემით მოპყრობოდნენ ევროკავშირის წესდებასა და მისი ძალით გაფორმებულ ხელშეკრულებებს (27 RadioFreeEurope/RadioLiberty, 2015). ყველა ზემოაღნიშნული და უპირველესად კი ევროკავშირის ოფიციალურ პირთა განცხადებები, ვფიქრობთ, უპირობოდ ცხადჰყოფენ, რომ საწყისში გამოთქმული ჰიპოთეზა, რომ გარე დაძაბულობით გამოწვეულმა მიგრანტთა კრიზისმა, გაამკაცრა რა ევროკავშირის სახელმწიფოთა სასაზღვრო პოლიტიკა, საფრთხე შეუქმნა ე.წ. “4 თავისუფლების” უპირობობას, სრულყოფილად ვერიფიცირებულ იქნა.

დასკვნა

არსებული შედეგები, პირდაპირი ამსახველია იმისა, რომ მიგრაცია, როგორც თანამედროვე გლობალური გამოწვევა მეტად ყურადსაღები და კვლევისათვის რელევანტური საკითხია. რამდენადაც რაციონალური არჩევანის თეორია გვკარნახობს (Levin & Milgrom, 2004), რომ ინდივიდუალური ყოველთვის ხელმძღვანელობს დანახარჯ-მოგების გაანგარიშებით და ყოველთვის უკეთესს ეძიებს, თამამად შეგვიძლია ვივარაუდოთ, რომ მიგრაცია, როგორც პროცესი შეუქცევადია. ყველასთვის არის ცნობილი, რომ უკრიანაში მიმდინარე პროცესები კი წარმოშობს უფლებას, რეკომენდაცია გაუწიოთ მის შესწავლას, საკითხის, რომელმაც უკვე ჰპოვა ამ კონტექსტში მეტად მრავალმხრივი განხილვა (Privitera, 2021).

გამოყენებული ლიტერატურა/წყაროები

Anderson, Emma, European elections to watch in 2021, Politico,

<https://www.politico.eu/article/2021-elections-to-watch-europe/>, 04/01/2021, ბოლო ნახვა: 26/08/2021;

Barlai M., Fähnrich B., Griessler Ch., Rhomberg M., & Filzmaier P., The migrant crisis: European perspectives and national discourses, Zürich: Lit Verlag, <https://www.worldcat.org/title/migrant-crisis-european-perspectives-and-national-discourses/oclc/953843642>, 2017, ბოლო ნახვა: 26/08/2021;

BBC News, Migrant Crisis: Croatia closes border crossings with Serbia,

<https://www.bbc.com/news/world-europe-34286432>, 18/09/2015, ბოლო ნახვა: 06/09/2021;

Beauchamp Z., The Syrian refugee crisis, explained in one map,

<https://www.vox.com/2015/9/27/9394959/syria-refugee-map>, 27/09/2015, ბოლო ნახვა: 26/08/2021;

Bröcker, Michael; Quadbeck, Eva, Interview mit Bundeskanzlerin Angela Merkel: “Grundrecht auf Asyl kennt keine Obergrenze”, Rheinische Post, https://rp-online.de/politik/deutschland/angela-merkel-das-grundrecht-auf-asyl-kennt-keine-obergrenze_aid-9533771https://rp-online.de/politik/deutschland/angela-merkel-das-grundrecht-auf-asyl-kennt-keine-obergrenze_aid-9533771, 11/09/2015, ბოლო ნახვა: 06/09/2021;

Chicago Tribune, The Latest: Slovenian police pepper spray migrants at border, Associated Press, <https://www.chicagotribune.com/nation-world/sns-bc-eu--europe-migrants-the-latest-20150918-story.html>, 18/09/2015, ბოლო ნახვა: 06/09/2021;

Deutsche Welle, Deutschland will Grenzen dicht machen, <https://www.dw.com/de/deutschland-will-grenzen-dicht-machen/a-18712045>, 13/09/2015, ბოლო ნახვა: 06/09/2021;

Deutsche Welle, Germany: Armin Laschet halts Moria refugee camp visit amid security alert, <https://www.dw.com/en/germany-armin-laschet-halts-moria-refugee-camp-visit-amid-security-alert/a-54436541>, 04/08/2020, ბოლო ნახვა: 26/08/2021;

Die Welt, BWHK-Präsident will Mindestlohn für Flüchtlinge aufwrichen, <https://www.welt.de/regionales/baden-wuerttemberg/article145573021/BWIHK-Praesident-will-Mindestlohn-fuer-Fluechtlinge-aufweichen.html>, 24/08/2015, ბოლო ნახვა: 26/08/2021;

Eddy, Melissa; Bilefsky, Dan; Austria, Slovakia and the Netherlands Introduce Border Controls, The New York Times, <https://www.nytimes.com/2015/09/15/world/europe/europe-migrants-germany.html>, 14/09/2015, ბოლო ნახვა: 06/09/2021;

Euronews, Slovenia gives army more power amid migrant crisis,
<https://www.euronews.com/2015/10/21/slovenia-gives-army-more-power-amid-migrant-crisis>,
21/10/2015, ბოლო ნახვა: 06/09/2021;

European Commission, Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs,
http://ec.europa.eu/growth/single-market/index_en.htm, ბოლო ნახვა: 26/08/2021;

Eurostat, Asylum and first time asylum applicants by citizenship, age and sex Monthly data,
http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=migr_asyappctzm, ბოლო ნახვა:
05/09/2021;

Eurostat, Record number of over 1.2 million first time as asylum seekers registered in 2015,
<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7203832/3-04032016-AP-EN.pdf/790eba01-381c-4163-bcd2-a54959b99ed6>, 04/03/2016, 1.2 million first time asylum seekers registered in 2016,
<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7921609/3-16032017-BP-EN.pdf/e5fa98bb-5d9d-4297-9168-d07c67d1c9e1>, 16/03/2017, ბოლო ნახვა: 05/09/2021;

Federal Emergency Management Agency, Glossary, <https://www.fema.gov/about/glossary>, ბოლო
ნახვა: 26/08/2021;

Frontex, Annual Risk Analysis 2015,
https://frontex.europa.eu/assets/Publications/Risk_Analysis/Annual_Risk_Analysis_2015.pdf#page=21, გვ. 19, 22, 24, 27/04/2015, ბოლო ნახვა 05/09/2021;

Henry Ridgwell, Will Afghanistan Create Another Migrant Crisis for Europe?, Voice of America,
<https://www.voanews.com/south-central-asia/will-afghanistan-create-another-migrant-crisis-europe>, 23/08/2021, ბოლო ნახვა: 26/08/2021;

Human Rights Watch, The Mediterranean Migration Crisis,
<https://www.hrw.org/report/2015/06/19/mediterranean-migration-crisis/why-people-flee-what-eu-should-do>, 19/06/2015, ბოლო ნახვა: 26/08/2021;

International Rescue Committee (IRC), Afghanistan: What you need to know about one of the world's longest refugee crisis, <https://www.rescue.org/country/afghanistan>, 08/09/2016, ბოლო
ნახვა: 05/09/2021;

IOM, Irregular Migrant, Refugee Arrivals in Europe Top One Million in 2015: IOM,
<https://www.iom.int/news/irregular-migrant-refugee-arrivals-europe-top-one-million-2015-iom>,
22/12/2015, ბოლო ნახვა: 05/09/2021;

Judy, Dempsey, Understanding Central Europe’s Opposition to Refugees, Carnegie Europe, <https://carnegieeurope.eu/strategieurope/61404>, 25/09/2015, ბოლო ნახვა: 06/09/2021;

Kingsley, Patrick, Graham-Harrison, Emma, UN warns European unity at risk as borders close to refugees, The Guardian, <https://www.theguardian.com/world/2015/sep/19/refugees-croatia-hungary-borders-europe>, 19/09/2015, ბოლო ნახვა: 06/09/2021;

Levin, Jonathan; Milgrom, Paul, Introduction to choice theory, <https://web.stanford.edu/~jdlevin/Econ%20202/Choice%20Theory.pdf>, 2004, ბოლო ნახვა: 07/09/2021;

Lyman, Rick, Hungary to Close its Border With Croatia in Migrant Crackdown, The New York Times, <https://www.nytimes.com/2015/10/17/world/europe/hungary-croatia-refugees-migrants.html>, 16/10/2015, ბოლო ნახვა: 06/09/2021;

Privitera, Alexander, Is Europe Facing a New Migrant Crisis?, BRINK News, <https://www.brinknews.com/is-europe-facing-a-new-migrant-crisis/>, 30/09/2021, ბოლო ნახვა: 09/07/2021;

Prvi interaktivni multimedijski portal MMC RTV Slovenija, Slovenian troops start erecting border fence, <https://www.rtv.slo.si/news-in-english/slovenia-putting-up-fence-along-border-with-croatia-to-control-migrant-flow/378397>, 11/11/2015, ბოლო ნახვა: 06/09/2021;

RadioFreeEurope/RadioLiberty, EU Warns Against New “Walls” As Hungary Plans Fence on Serbia Border, <https://www.rferl.org/a/european-commission-hungary-serbia-wall-fence-illegal-migrants/27079829.html>, 18/07/2015, ბოლო ნახვა: 06/09/2021;

Tan, Kim Hua; Perudin, Alirupendi, The “Geopolitical” Factor in the Syrian Civil War: A Corpus-Based Thematic Analysis, <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/2158244019856729>, 12/07/2019, ბოლო ნახვა: 05/09/2021;

The Guardian; It’s not at war, but up to 3 % of it’s people have fled. What’s going on in Eritrea?, <https://www.theguardian.com/world/2015/jul/22/eritrea-migrants-child-soldier-fled-what-is-going>, 22/07/2015, ბოლო ნახვა: 05/09/2021;

The World Bank, GDP growth (annual %), World Bank Open Data, <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG>, ბოლო ნახვა: 05/09/2021;

Wilson, Mark, Nigeria’s Boko Haram attacks in numbers – as lethal as ever, <https://www.bbc.com/news/world-africa-42735414>, 25/01/2018, ბოლო ნახვა: 05/09/2021;

Zaragoza-Cristiani J., Analysing the Causes of the Refugee Crisis and the Key Role of Turkey: Why now and Why so many?, European University Institute: Robert Schumann Centre for Advanced Studies, https://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/38226/RSCAS_2015_95.pdf?sequence=1, 2015, ბოლო ნახვა: 26/08/2021;